

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Національного університету
охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика, професор

Дмитро Ледін
ДМИТРО ЛЕДІН

03 09 202__ року

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Романенко Світлани Олександрівни

«Замісна ниркова терапія у пацієнтів з гострим пошкодженням нирок
після операцій зі штучним кровообігом»,

що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі
знань 22 «Охорона здоров'я», за спеціальністю 222 «Медицина»

Призначені наказом Національного університету охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика від «1 вересня 2026 року». № 2858 голова та рецензенти, а
саме:

Голова – **ТОДУРОВ Борис Михайлович**, д.мед.н., професор, завідувач
кафедри кардіохірургії, рентгенодоваскулярних та екстракорпоральних
технологій НУОЗ України ім. П.Л.Шупика.

Рецензент – **ЗЕЛЕНЧУК Олег Валерійович**, к.мед.н., доцент кафедри
кардіохірургії, рентгенодоваскулярних та екстракорпоральних технологій
НУОЗ України ім. П.Л.Шупика.

Рецензент – **ДОЛЖЕНКО Марина Миколаївна**, д.мед.н., професор, завідувач
кафедри кардіології НУОЗ України ім. П.Л.Шупика

розглянувши дисертацію, яка подається на здобуття наукового ступеня доктора
філософії РОМАНЕНКО Світлани Олександрівни на тему: «Замісна ниркова
терапія у пацієнтів з гострим пошкодженням нирок після операцій зі штучним
кровообігом» (тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради
Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика «18»
грудня 2024 року (протокол № 10), наукові публікації, в яких висвітлено

основні наукові результати, а також за результатами фахового семінару профільних кафедр (кафедри функціональної діагностики, кафедри анестезіології та інтенсивної терапії, кафедри кардіохірургії, рентгеноендоваскулярних та екстракорпоральних технологій, кафедри хірургії серця та магістральних судин) Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика від «1» вересня 2026 (протокол № 2858), ухвалили:

Актуальність теми дисертації

Аспірантом Романенко С.О. сумісно із науковим керівником за результатами проведеного патентного пошуку та аналізу наукової літератури визначено мету дослідження, яка полягала в покращенні результатів хірургічного лікування кардіохірургічних пацієнтів шляхом зниження частоти та тяжкості ускладнень, асоційованих із розвитком післяопераційного гострого пошкодження нирок, за рахунок аналізу факторів ризику та обґрунтування оптимальної тактики лікування.

Гостре пошкодження нирок (ГПН) є частим і клінічно значущим ускладненням кардіохірургічних втручань із використанням штучного кровообігу, що асоціюється зі зростанням госпітальної летальності, тривалості інтенсивної терапії та ризику розвитку хронічної хвороби нирок. Багатофакторний патогенез післяопераційного ГПН включає ішемічно-реперфузійне ушкодження, системну запальну відповідь, гемоліз, оксидативний стрес і порушення ниркової перфузії, що у тяжких випадках зумовлює необхідність застосування замісної ниркової терапії (ЗНТ). Незважаючи на використання різних модальностей ЗНТ, зокрема інтермітуючого гемодіалізу (IHD), повільного низькоефективного діалізу (SLED) та безперервної замісної ниркової терапії (CRRT), летальність у пацієнтів, які потребують ниркової замісної терапії, залишається високою. Особливо дискусійним є питання оптимального часу ініціації ЗНТ після кардіохірургічних втручань, оскільки результати сучасних досліджень є суперечливими, а відсутність уніфікованих критеріїв ускладнює клінічну інтерпретацію. У зв'язку з цим оптимізація тактики та термінів застосування замісної ниркової терапії залишається актуальним напрямом для покращення результатів лікування цієї категорії пацієнтів

Саме тому метою даної роботи було покращити результати хірургічного лікування кардіохірургічних пацієнтів шляхом зниження частоти та тяжкості ускладнень, асоційованих із розвитком післяопераційного гострого пошкодження нирок, на підставі аналізу факторів ризику та обґрунтування оптимальної тактики лікування.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Робота виконується із власної ініціативи за кошти виконавця НДР, державний реєстраційний номер 0125U000060.

Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Дисертаційна робота є самостійним дослідженням автора. Автором обґрунтовані актуальність даного дослідження, проведено патентний пошук, здійснено аналіз наукової літератури, визначено його обсяг та напрямок, сформовано мету, завдання, матеріал і методи, необхідні для здійснення дослідження, а також виконано підбір тематичних хворих за допомогою клініко-лабораторних і інструментальних методів дослідження. Автором особисто здійснено аналіз та узагальнення результатів дослідження, написано всі розділи дисертації, сформульовано висновки, оформлено дисертацію. Концепція дисертації та практичні рекомендації здійснені за участю наукового керівника к.м.н., Судакевича С.М.. Автор безпосередньо проводив замісну ниркову терапію у пацієнтів з гострим пошкодженням нирок після операцій зі штучним кровообігом, був учасником у проведенні біохімічних досліджень, самостійно опрацював та інтерпретував результати, здійснював розрахунки показників, оцінював результати обстеження, вносив дані до індивідуальних карт хворих і комп'ютерної бази даних, проводив статистичну обробку отриманих даних.

Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації. Дослідження проводилось з дотриманням основних біоетичних положень Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину, Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участі людини, Настанови з клінічних досліджень та наказів МОЗ України. Наукові положення, висновки та рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному матеріалі. Достовірність даних підтверджена, окрім достатнього обсягу спостережень, використанням надійних статистичних методів обробки та аналізу даних.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження.

- 1) Вперше на основі комплексного клініко-статистичного аналізу визначено частоту та структуру розвитку післяопераційного гострого пошкодження нирок у кардіохірургічних пацієнтів після операцій із використанням штучного кровообігу в ранньому післяопераційному періоді з урахуванням сучасних діагностичних критеріїв та клінічних характеристик пацієнтів.
- 2) Доповнено інформацію про незалежні перед-, інтра- та післяопераційні предиктори розвитку гострого пошкодження нирок у кардіохірургічних пацієнтів. Встановлено незалежний зв'язок розвитку ГПН із EuroSCORE II, ургентністю втручання, цукровим діабетом, тривалістю штучного кровообігу, трансфузією еритроцитарної маси та глибокою гіпотермічною зупинкою кровообігу.
- 3) Розширено дані щодо ефективності та безпеки різних модальностей замісної ниркової терапії — IHD, SLED та CRRT — у пацієнтів із післяопераційним

ГПН. Показано, що застосування CRRT асоціюється зі швидшою гемодинамічною стабілізацією, меншою тривалістю ШВЛ, перебування у ВІТ та госпіталізації, а також незалежно асоціюється зі зниженням ризику госпітальної летальності.

4) Уточнено клінічні особливості ранньої та відтермінованої ініціації ЗНТ. Встановлено, що рання ініціація ЗНТ асоціюється зі скороченням тривалості ШВЛ і перебування у ВІТ та достовірно швидшим відновленням діурезу.

5) Вперше для досліджуваної когорти кількісно обґрунтовано зв'язок раннього початку ЗНТ із відновленням ниркової функції: ранній початок був асоційований із вищою ймовірністю відновлення діурезу (HR=2,37; 95% ДІ 1,15–4,91; p=0,020)

Практичне значення одержаних результатів дослідження.

На підставі отриманих результатів удосконалено підходи до інтенсивної терапії пацієнтів із післяопераційним ГПН після кардіохірургічних втручань шляхом комплексної оцінки доцільності застосування різних модальностей ЗНТ. Визначено клінічно значущі фактори ризику розвитку ГПН, що може бути використано для ранньої ідентифікації пацієнтів високого ризику. Обґрунтовано доцільність індивідуалізованого вибору методу та часу ініціації ЗНТ з урахуванням тяжкості стану, гемодинаміки та ступеня ниркової дисфункції. Отримані результати можуть бути використані для оптимізації ведення кардіохірургічних пацієнтів із ГПН, забезпечення гемодинамічної стабільності та сприяння швидшому відновленню функції нирок.

Обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою. Здобувачем у процесі написання дисертації опрацьовано 249 актуальних літературних праць інших вчених, з яких 2 кирилицею та 247 латиницею, а саме: двісті сорок дев'ять та ін. За обраною тематикою здобувач має високу обізнаність з результатами наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях.

Основні результати дисертаційної роботи викладені у 4 публікаціях, зокрема 4 статті, що індексуються Scopus або Web of Science, 3 роботи в збірниках та матеріалах з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій.

Праці, у яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Романенко С.О., Судакевич С.М., Кузьмич І.М., Чайковська С.М., Шифріс І. М., Ковтун Г.І., Тодуров Б.М. Успішне лікування первинної дисфункції графта після трансплантації серця шляхом застосування пролонгованої замісної ниркової терапії. *Ukrainian Journal of Nephrology and Dialysis*. 2025 September;87(3):27-33. **Scopus**
2. Романенко С.О., Маруняк С. Р., Чайковська С.М., Ковтун Г.І., Тодуров М.Б., Судакевич С.М., Тодуров Б.М., Шіфріс І.М. Метод ниркової замісної терапії та перебіг раннього післяопераційного періоду у пацієнтів з гострим пошкодженням нирок після кардіохірургічних втручань зі штучним кровообігом. *Ukrainian Journal of Nephrology and Dialysis*. 2026 June ;90(2):73-85. **Scopus**
3. Романенко С.О., Маруняк С.Р., Тодуров Б.М., Чайковська С.М., Ковтун Г.І., О. Зеленчук О.В., Яценко Н.О., Судакевич С.М. Частота та фактори ризику виникнення гострого пошкодження нирок після кардіохірургічних втручань зі штучним кровообігом. *The Ukrainian Journal of Clinical Surgery*. May/June 2026; 93(3): 77-83. **Scopus**
4. Романенко С.О., Шифріс І.М., Маруняк С.Р., Тодуров М. Б., Чайковська С.М., Кузьмич І.М., Судакевич С.М. Вплив часу ініціації замісної ниркової терапії на результати лікування у пацієнтів із гострим пошкодженням нирок, асоційованим із кардіохірургічними втручаннями: ретроспективне дослідження. *Scientific medical journal Clinical and preventive medicine*. July 2026; 50(4): 51-60. **Scopus**

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Романенко С.О., Судакевич С.М., Кузьмич І.М., Чайковська С.М., Шифріс І. М., Ковтун Г.І., Тодуров Б.М. Успішне лікування первинної дисфункції графта після трансплантації серця шляхом застосування пролонгованої замісної ниркової терапії. *Ukrainian Journal of Nephrology and Dialysis*. 2025 September;87(3):27-33. **Scopus**
2. Романенко С.О., Маруняк С. Р., Чайковська С.М., Ковтун Г.І., Тодуров М.Б., Судакевич С.М., Тодуров Б.М., Шіфріс І.М. Метод ниркової замісної терапії та перебіг раннього післяопераційного періоду у пацієнтів з гострим пошкодженням нирок після кардіохірургічних втручань зі штучним кровообігом. *Ukrainian Journal of Nephrology and Dialysis*. 2026 June ;90(2):73-85. **Scopus**
3. Романенко С.О., Маруняк С.Р., Тодуров Б.М., Чайковська С.М., Ковтун Г.І., О. Зеленчук О.В., Яценко Н.О., Судакевич С.М. Частота та фактори ризику виникнення гострого пошкодження нирок після кардіохірургічних втручань зі штучним кровообігом.

The Ukrainian Journal of Clinical Surgery. May/June 2026; 93(3): 77-83.

Scopus

4. Романенко С.О., Шифріс І.М., Маруняк С.Р., Тодуров М. Б., Чайковська С.М., Кузьмич І.М., Судакевич С.М. Вплив часу ініціації замісної ниркової терапії на результати лікування у пацієнтів із гострим пошкодженням нирок, асоційованим із кардіохірургічними втручаннями: ретроспективне дослідження. Scientific medical journal Clinical and preventive medicine. July 2026; 50(4): 51-60. **Scopus**

Впровадження наукових досліджень у практику.

Результати дослідження планується використовувати під час навчання інтернів та курсантів на кафедрі кардіохірургії, рентгеноваскулярних та екстракорпоральних технологій НУОЗ України імені П.Л. Шупика, а також впроваджені у клінічну практику у лікарнях з кардіохірургічними відділеннями та у кардіохірургічних центрах

Апробація результатів дослідження.

Основні положення дисертації доповідались та обговорені на:

Науково-практичних конгресах, симпозіумах і конференціях з міжнародною участю: 2

Національних з'їздах, конгресах, симпозіумах: 3

Науково-практичних конференціях державного рівня: 2

Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості.

Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують Романенко Світлану Олександрівну як кваліфікованого фахівця і дослідника. Здобувач має глибокі фахові знання, педагогічний хист, здібна до наукових досліджень, вміє глибинно аналізувати, аналітично мислити та формувати висновки. Методично проводила наукові дослідження за темою дисертації, приймала активну участь у проведенні науково - практичних конференцій. За період навчання у закладах вищої освіти та роботи у лікувальних установах зарекомендувала себе як сумлінного здобувач та науковця, висококваліфікованого та відповідального лікаря-анестезіолога. За період роботи в практичній медицині проявила себе як висококваліфікований лікар-анестезіолог, яка володіє класичними і новітніми методиками надання медичної допомоги в умовах української клініки. Романенко Світлана є сформованим, кваліфікованим науковцем з глибоким теоретичним та практичним рівнем

підготовки, високою ерудицією та досвідом, що дозволяє вважати її фахівцем із спеціальності 222 «Медицина».

Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Наказу МОН України від 19.08.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», рекомендувати дисертацію Романенко Світлани Олександрівни на тему: «Замісна ниркова терапія у пацієнтів з гострим пошкодженням нирок після операцій зі штучним кровообігом» до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії із спеціальності 222 «Медицина».

Головуючий на засіданні
фахового семінару,
д.мед.н., проф., завідувач кафедри
кардіохірургії, рентгенендоваскулярних та
екстракорпоральних технологій

Борис ТОДУРОВ

Рецензент,
к.мед.н., доцент кафедри кардіохірургії,
рентгенендоваскулярних та
екстракорпоральних технологій

Олег ЗЕЛЕНЧУК

Рецензент,
д.мед.н., завідувач кафедри кардіології

Марина ДОЛЖЕНКО

Секретар фахового семінару,
к.мед.н., доцент кафедри кардіохірургії,
рентгенендоваскулярних та
екстракорпоральних технологій

Наталя ЯЩЕНКО